

राजनीतिक गतिरोध हटाउ

देशको विकास भनेकै जनताको सर्वाङ्गीण विकास हो । यो जनताको जीवनस्तरसँग गाँसिएको हुन्छ । अर्थात् जनताको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, शैक्षिक तथा भौतिक पक्षबाट सम्पूर्णताको सुवास आउनु पर्दै । जब जनताको जीवनस्तर बलियो हुन्छ, तब मात्र देश बलियो र उन्नत मानिन्दू र हुन्छ पनि । त्यसैले यी सबै आधारलाई सुदूर बनाउन राज्य सञ्चालनको प्रणाली स्वच्छ र सर्वस्वीकार्य हुनुपर्दै । त्यस्तो प्रणालीलाई राजनीति भनिन्दू र त्यो पूर्ण प्रजातान्त्रिक हुन्छ । हामी कहाँ विभिन्न कालखण्डमा विभिन्न नामका प्रणालीहरू आए ती मध्ये कति प्रणाली नयाँ प्रणालीद्वारा विस्थापित पनि भए । अहिले नेपालको संविधान २०७२ अनुसार संवीध प्रणाली क्रियाशील रहेको छ, जसले विद्यमान राजतन्त्रात्मक व्यवस्थालाई स्थापित गरेको छ । सिद्धान्त अनुसार यसले केन्द्रमा रहेको अधिकार प्रदेश हुँदै स्थानीय तहसम्म पुऱ्याएर जनताको इच्छा, आकांक्षा र पूर्वजहरूको त्याग र बलिदानलाई आकार दिनुपर्दै ।

यही व्यवस्थाका लागि हजारौंको शहादत भएको हो भनिन्दू । तर, सतहमा देखिएको सत्य भने केवल सत्ता प्राप्ति, दलगत स्वार्थ पूर्ति र शक्ति आर्जन बाहेक अनुभूत हुने केही देखिएन । सविधान जारी भएपछि बनिएको सरकार दुई तिहाइबाट बहुमत हुँदै अत्पत्तमा भर्नु नेतृत्वकै अक्षमता हो । 'इन्द्र'ले पनि हल्लाउन नसक्ने अकांक्षक सरकार प्रदेशमा पनि कमजोर हुँदैश्छ । प्रदेश १ को एक महिनाअधि गठन भएको सरकारले अबको दुई दिनमा विश्वासको मत लिनु पर्नेश्छ । राजनीतिको गणितले विश्वास प्राप्त गर्ने सङ्केत नगरेको देखाएको छ । माओवादी केन्द्रका नेता एवम् प्रदेश सांसद भक्तकसिंह दर्लामीले मुख्यमन्त्री भीम आचार्यसँग आवश्यक बहुमत नभएको दावी गर्दै केन्द्रकै गठबन्धन अनुसारको सरकार बन्ने बताएका छन् । तत्कालीन प्रधानमन्त्री तथा पार्टी अध्यक्ष केपी ओलीका कटुआलोचक आचार्य अन्य समयमा कित्ता फेरेर मुख्यमन्त्री बनेका थिए । यही अवस्था बामती प्रदेशको पनि देखिएको छ भने गण्डकी र लुम्बिनी प्रदेशमा यसअधि नै सरकारको समीकरण बदलिएको छ ।

राजनीतिक स्थिरता वा स्थायित्व देश विकासको आधार हो । त्यसका लागि सविधानद्वारा निर्दिष्ट अवधि निर्वाचित सरकारले काम गर्नुपर्दै । तर, व्यक्तिको अहंकार, शक्तिको उन्माद र असहिष्णु व्यवहारले प्रणाली नै आलोचित र विवादित हुन पुऱ्य । सत्तावाट अलग भए भएर प्रतिपक्ष बन्ने पुऱ्यको जेकपा एमाले अहिले समाजमुक्तको राजीनामा मागेर सदून संघर्ष गर्दैश्छ । आफूले दुई-दुई पटक विघ्टन गरेको प्रतिनिधि सम्भालाई जनताको सरोकारभन्दा माथि राजनीतिक स्वार्थको खेलो गर्ने ठाउँ बनाइदैश्छ । सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन रहेको विषय संसदमा संघर्षको मुद्दा बनाइएको छ । यी सबै घटनाक्रमले राजनीति फेरि पनि अस्थिरतापूर्वक उन्मुख हुन थालेको अनुभूत भएको छ । यस्तो अस्थिरताले न दल बलिया हुन्छन् न त कठिन संघर्ष र बलिदानले स्थापित प्रणाली नै सुरक्षित हुन सक्छ । त्यसैले पनि सबै राजनीतिक शक्तिहरूमा दम्भ, अहंकार, द्वेष, इच्छा, धृणा र शत्रुतापूर्ण व्यवहार होइन देश र जनताप्रतिको जवाफदेहिता प्रकट हुनु पर्दै । त्यसो हुन सक्नें र असहिष्णु बन्नै जाने हो भने त्यसैले त्याउन सक्ने असहज परिस्थितिको सामग्रा गर्न मानसिकरूपमै त्यार हुनुपर्दै ।

इन्द्र भुसाल

देश विकासमा युवा वर्गको भूमिका अत्यन्त महत्वपूर्ण हुन्छ भने कुरा सबैलाई अवगत नै । इतिहासका पाना पल्टाउदै जाँदा प्रयेक देशका सीमावेराहाहूँ युवावर्गको परिवर्तन र सततबाट कोरिएका भौतिक्य । यस्तो महत्वपूर्ण युवा वर्गलाई विचित्रित हुन नदीई तीनको समयोन्नित लाभ देशको विकास र उन्नतिमा लगाउनका लागि राज्यले विशेष सोचका साथ पहलकदमी लिनुपर्ने हुन्छ ।

युवा वर्गमा विकृति-विसंगति, निरासा, कुण्ठा जागृत हुन नदीई, दलीय र व्यक्तिगत स्वार्थभद्रा माथि उठाएर गाँट्ट्र स्थानमा उपीहरूलाई प्रयोग गर्दा कुनै पनि राष्ट्रको योग्यतालाई अन्तर्भुक्त नै हुनेमा सन्देह राख्नै पदेन भने कुरा विश्वका अनेक मुलुकका उदाहरणले प्रस्तुताको छ । देशिकाको समयोन्नित युवाको गर्भाक्षिणी लिनुपर्ने राष्ट्रको योग्यतालाई पर्ने राष्ट्रको योग्यतालाई लिनुपर्ने छ ।

युवा वर्गमा विकृति-विसंगति, निरासा, कुण्ठा जागृत हुन नदीई, दलीय र व्यक्तिगत स्वार्थभद्रा माथि उठाएर गाँट्ट्र स्थानमा उपीहरूलाई प्रयोग गर्दा कुनै पनि राष्ट्रको योग्यतालाई अन्तर्भुक्त नै हुनेमा सन्देह राख्नै पदेन भने कुरा विश्वका अनेक मुलुकका उदाहरणले प्रस्तुताको छ ।

लागूओर्धको प्रयोग र यसमा युवावर्गको संलग्नता पछिल्ले समय येपाली समाजमा खतराको घण्टीकै रूपमा देखिएको छ, यो अत्यन्त चिन्ताको विषय हो । अहिले नेपालका कुल युवाको करिब १० प्रतिशतले लागूओर्धको प्रयोग गर्ने गरेको विभिन्न अध्ययन-अनुसन्धान आधारमा अनुभाव अनुभाव गरिएको छ ।

यसका समाजमा विकृति-विसंगति, निरासा, कुण्ठा जागृत हुन नदीई, दलीय र व्यक्तिगत स्वार्थभद्रा माथि उठाएर गाँट्ट्र स्थानमा उपीहरूलाई प्रयोग गर्दा कुनै पनि राष्ट्रको योग्यतालाई अन्तर्भुक्त नै हुनेमा सन्देह राख्नै पदेन भने कुरा विश्वका अनेक मुलुकका उदाहरणले प्रस्तुताको छ ।

यस्तो युवावर्गमा युवाको गर्भाक्षिणी लिनुपर्ने राष्ट्रको योग्यतालाई लिनुपर्ने छ ।

भारतको केरला लगायतका केटी ठाउँमा निपा भाइरसका संक्रियत भेटिएको छन् । निपा भाइरसबाट केरलामा १२ वर्षका एकजना वालको ज्यान गिसकेको छ । यसले नेपालमा पनि जोखिम बढाएको छ । निपा भाइरस जनावरहरूलाई मानिसमा सन्तु एक प्रकारको प्राकृतिक सकामक रोग हो । फलफूलहरू खानेखालका चाराचुरुहाँहरू तथा जनावरहरूलाई देखिएको छ । यो अन्य और्धको योग्यतालाई अनुभाव गरिएको छ ।

चमोरी लगायतका प्रजातिले फलफूल खान्दै फलफूलमा रोगको संक्रमण हुने र त्यसी फलफूलमा रासायनिक द्रव्यमाणको असर देखिएको छ । यो अन्य और्धको योग्यतालाई अनुभाव गरिएको छ ।

यस्तो युवावर्गमा युवाको गर्भाक्षिणी लिनुपर्ने राष्ट्रको योग्यतालाई अनुभाव गरिएको छ ।

यस्तो युवावर्गमा युवाको गर्भाक्षिणी लिनुपर्ने राष्ट्रको योग्यतालाई अनुभाव गरिएको छ ।

यस्तो युवावर्गमा युवाको गर्भाक्षिणी लिनुपर्ने राष्ट्रको योग्यतालाई अनुभाव गरिएको छ ।

यस्तो युवावर्गमा युवाको गर्भाक्षिणी लिनुपर्ने राष्ट्रको योग्यतालाई अनुभाव गरिएको छ ।

यस्तो युवावर्गमा युवाको गर्भाक्षिणी लिनुपर्ने राष्ट्रको योग्यतालाई अनुभाव गरिएको छ ।

यस्तो युवावर्गमा युवाको गर्भाक्षिणी लिनुपर्ने राष्ट्रको योग्यतालाई अनुभाव गरिएको छ ।

यस्तो युवावर्गमा युवाको गर्भाक्षिणी लिनुपर्ने राष्ट्रको योग्यतालाई अनुभाव गरिएको छ ।

यस्तो युवावर्गमा युवाको गर्भाक्षिणी लिनुपर्ने राष्ट्रको योग्यतालाई अनुभाव गरिएको छ ।

यस्तो युवावर्गमा युवाको गर्भाक्षिणी लिनुपर्ने राष्ट्रको योग्यतालाई अनुभाव गरिएको छ ।

यस्तो युवावर्गमा युवाको गर्भाक्षिणी लिनुपर्ने राष्ट्रको योग्यतालाई अनुभाव गरिएको छ ।

यस्तो युवावर्गमा युवाको गर्भाक्षिणी लिनुपर्ने राष्ट्रको योग्यतालाई अनुभाव गरिएको छ ।

यस्तो युवावर्गमा युवाको गर्भाक्षिणी लिनुपर्ने राष्ट्रको योग्यतालाई अनुभाव गरिएको छ ।

यस्तो युवावर्गमा युवाको गर्भाक्षिणी लिनुपर्ने राष्ट्रको योग्यतालाई अनुभाव गरिएको छ ।

यस्तो युवावर्गमा युवाको गर्भाक्षिणी लिनुपर्ने राष्ट्रको योग्यतालाई अनुभाव गरिएको छ ।

यस्तो युवावर्गमा युवाको गर्भाक्षिणी लिनुपर्ने राष्ट्रको योग्यतालाई अनुभाव गरिएको छ ।

यस्तो युवावर्गमा युवाको गर्भाक्षिणी लिनुपर्ने राष्ट्रको योग्यतालाई अनुभाव गरिएको छ ।

यस्तो युवावर्गमा युवाको गर्भाक्षिणी लिनुपर्ने राष्ट्रको योग्यतालाई अनुभाव गरिएको छ ।

यस्तो युवावर्गमा युवाको गर्भाक्षिणी लिनुपर्ने राष्ट्रको योग्यतालाई अनुभाव गरिएको छ ।

यस्तो युवावर्गमा युवाको गर्भाक्षिणी लिनुपर्ने राष्ट्रको योग्यतालाई अनुभाव गरिएको छ ।

यस्तो युवावर्गमा युवाको गर्भाक्षिणी लिनुपर्ने राष्ट्रको योग्यतालाई अनुभाव गरिएको छ ।

